

Scenariusz zajęć

Temat: Moje prawa i obowiązki

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wymienia prawa, jakie obowiązują w trakcie pobytu na planecie,
- nazywa uczucia towarzyszące mu w trakcie tworzenia zasad,
- wymienia co najmniej dwa prawa dziecka,
- wymienia swoje obowiązki w domu i w szkole,

Środki dydaktyczne:

- nagranie utworu „Poranek” Edwarda Griega (do pobrania z ogólnodostępnych zasobów),
- odtwarzacz dźwięku,
- 5 arkuszy szarego papieru, flamastry,
- tablica interaktywna,
- ilustracje przedstawiające wybrane prawa dziecka: prawo do wychowania w rodzinie, prawo do wypoczynku i wolnego czasu, prawo do wolności od przemocy fizycznej i psychicznej, prawo do nauki.
- magnesy,
- laptopy lub tablety
- program graficzny Paint
- koperta z hasłem w środku „Mamy swoje prawa i obowiązki”,
- ćwiczenie interaktywne,
- wydrukowane egzemplarze wiersza „Krzyknij nie” Marcina Przewoźniaka.

Metody i techniki nauczania: ćwiczenie interaktywne, burza mózgów.

Formy:

- praca grupach,
- zbiorowa,
- indywidualna jednolita.

Przebieg zajęć:

Etap wstępny

Nauczyciel dzieli klasę na 5 grup. Każdy z zespołów wyrusza na swoją planetę (nazwę wymyślają uczniowie) - miejsce wyznaczone w sali – w tle płynie muzyka (Edward Grieg „Poranek”). Uczniowie starają się zorganizować sobie życie na planecie. Każda grupa otrzymuje flamastry i arkusz szarego papieru, na którym zapisuje nazwę planety oraz wymienia zasady, jakie będą na niej obowiązywały. Nauczyciel naprowadza uczniów, np. pyta, co będzie wolno robić na planecie a czego nie wolno, kto będzie ich odwiedzał, kto będzie się opiekował się dziećmi, czy dorosłe osoby będą mogły tam mieszkać, itd.

Po skończonej pracy każda grupa prezentuje swoje dzieło. Nauczyciel rozmawia z uczniami na temat uczuć, jakie im towarzyszyły w trakcie wspólnej pracy, tego co im pomagało, a co przeszkadzało w trakcie określania zasad.

Nauczyciel informuje, że dzisiejsze zajęcia będą dotyczyły praw i obowiązków każdego dziecka.

Etap realizacji

Zadanie 1

Nauczyciel podaje zagadnienie „Mam prawo do...” a uczniowie zgłaszają swoje pomysły, które są zapisywane na tablicy przez nauczyciela. Nauczyciel odczytuje prawa zaproponowane przez uczniów. Uczniowie w grupach wspólnie zastanawiają się, które z podanych praw są dla nich najważniejsze. Prezentują na forum klasy swoje wybory i podejmują próby ich uzasadniania.

Zadanie 2

Nauczyciel tłumaczy uczniom, że wszystkie dzieci, niezależnie od tego, gdzie, z kim, i w jakich warunkach mieszkają, mają takie same prawa, których wszyscy muszą przestrzegać. Dzieci, tak jak dorośli, są ludźmi i nie wolno ich krzywdzić.

Następnie nauczyciel wiesza na tablicy ilustracje obrazujące wybrane prawa dziecka: prawo do wychowania w rodzinie, prawo do wypoczynku i wolnego czasu, prawo do wolności od przemocy fizycznej i psychicznej, prawo do nauki.

Nauczyciel raz jeszcze omawia ilustracje, podając przykłady użycia każdego prawa, wyjaśnia ich znaczenie. Prosi uczniów o podanie własnych przykładów.

Zadanie 3

Uczniowie siedzą w kole na dywanie. Nauczyciel wyjaśnia, że dzieci, oprócz swoich praw, mają także obowiązki, np. każde dziecko sprząta swoje zabawki po skończonej zabawie, myje zęby po śniadaniu i kolacji, odrabia pracę domową, itd. Następnie uczniowie posyłają między sobą kopertę i kończą rozpoczęte zdanie „Moim obowiązkiem jest...” . Ostatni uczeń, do którego ręk trafi koperta, odczytuje zdanie w niej zapisane „Mamy swoje prawa i obowiązki”.

Zadanie 4

Uczniowie z pomocą nauczyciela zastanawiają się nad życzeniami dla dzieci na całym świecie. Nauczyciel zapisuje propozycje na tablicy. Uczniowie odczytują zapisane życzenia. Określają, jakich życzeń było najwięcej oraz do jakich praw się odnosiły.

Etap końcowy

Nauczyciel czyta fragment wiersza „Krzyknij nie” autorstwa Marcina Przewoźniaka, tłumacząc uczniom zadanie: uczniowie mają krzyknąć „nie” w odpowiednim momencie wiersza (po słowie „krzyknij”).

Dziekiem być w dorosłym świecie ... nie jest łatwo. To nie żarty.

Ty człowiekiem jesteś przecież ważnym i szacunku wartym.

*Gdy ci ludzie zagrażają pełni złości i przemocy,
jeśli ci się dzieje źle – krzyknij NIE!
Gdy koledzy na boisku pobić chcą lub skrzywdzić cię
myślą, że im wolno wszystko – krzyknij NIE!
W szkole ktoś ze starszej klasy postępuje bardzo źle,
znęca się nad tobą czasem – krzyknij NIE!
Może czasem ktoś z twych bliskich chce ci robić rzeczy złe.
Nie wstydź się i powiedz wszystkim – krzyknij NIE!
Jeśli ktoś, gdy nikt nie widzi, dziwnie chce dotykać cię,
a ty boisz się i wstydzisz – krzyknij NIE!
Może ktoś ci proponuje: „Zapal sobie! Napij się!”
Czymś niezdrowym cię częstuje – krzyknij – NIE!
Jeśli jakiś nieznajomy nagle cię zaprosić chce,
Mówi, by z nim iść do domu – krzyknij – NIE!
Gdy ci ktoś warunek stawia, byś coś ukradł w sklepie gdzieś,
Do przestępstwa cię namawia – krzyknij – NIE!
Nie wstydź się na alarm dzwonić.
Krzyknąć NIE CHCĘ! Nie bój się.
Ty masz prawo by się bronić przed przemocą oraz złem.
Jeśli ci się dzieje źle – krzyknij NIE!*

Nauczyciel dziękuje uczniom za pracę na zajęciach. Rozdaje uczniom egzemplarze wiersza.
Raz jeszcze tłumaczy, dlaczego ważne jest przestrzeganie praw dziecka.

Dodatkowo

Uczeń zdolny: w zadaniu 2 w programie graficznym Paint rysuje obrazek przedstawiający
wybrane prawo, które obowiązywało na planecie. Nadaje mu tytuł.

